

СОЦІАЛЬНО-ДЕМОГРАФІЧНА СИТУАЦІЯ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ НАСЛІДКІВ ВІЙНИ

Марія Петрівна Полюхович
Державний Податковий Університет,
м.Ірпінь, Україна
Здобувачка вищої освіти, група ТЕБ-21-1

На початку історії Незалежної України кількість населення України складало майже 52 млн осіб. Україна була однією з найбільш густонаселених країн тогочасної Європи. З початком повномасштабної війни за прогнозами Ради ЄС, залежно від її тривалості населення України може скоротитися на 24–33 %[1].

Підтвердженням цієї загрози є зменшення чисельності тих, хто живе й працює в Україні вже зараз: від початку російської агресії кількість населення скоротилася на 6,7 млн[2].

Враховуючи, що ті, хто виїхав, переважно працездатного віку, ринок праці зараз страждає від нестачі робочої сили. Крім того, чим довше триватиме війна, тим менша ймовірність того, що значна кількість українських біженців повернеться.

Чим довше триватиме війна, тим більше українців продовжуватимуть мігрувати за кордон. Інтенсивність цього процесу залежатиме від низки факторів:

1. Розширення або скорочення ворожих територій;
2. Прогресу в деокупації окупованих територій;
3. Прямих обстрілів населених пунктів російськими військами;
4. Виникнення техногенних або природних катастроф;
5. Рівень соціально-економічної відбудови звільнених територій;
6. Зміни на ринку праці та в економічній структурі різних регіонів України.

Основні шляхи подолання цієї проблеми для України: підтримка та збереження державою соціальних зв'язків з українськими громадянами, що виїхали за кордон; упровадження інституційних механізмів роботи з

максимальною кількістю мігрантів, щоб громадяни, перебуваючи за кордоном, відчували свою важливість для держави, мали бажання робити корисні справи для України – як у самій країні, так і за її межами.

Сприяти працевлаштуванню жінок на не окупованих територіях України, де не ведуться бойові дії. Створювати нові робочі місця та надавати можливості жінкам поєднувати роботу з сімейними обов'язками через розвиток соціальної інфраструктури та використання гнучких форм зайнятості.

Забезпечити безпеку життя та навчання дітей у всіх регіонах України та створити належні умови для державного захисту дітей-сиріт.

Відстежувати та координувати основні напрямки переміщення населення з метою недопущення надмірної регіональної концентрації; систематично реєструвати кваліфікацію, освіту, професію та попереднє місце роботи внутрішньо переміщених осіб та сприяти їх працевлаштуванню в громаді або у виробничій діяльності; організувати прискорену підготовку, підвищення кваліфікації та перепідготовку внутрішньо переміщених осіб, у тому числі працівників переміщених підприємств.

Великої уваги заслуговує впровадження заходів, спрямованих на культурну інтеграцію ВПО, оскільки люди внаслідок вимушеної міграції опинилися в незнайомих для них соціальних та культурних умовах перебування.

Наслідки війни в Україні спричиняють значне скорочення чисельності населення, особливо через масову міграцію та зниження демографічного приросту. Це створює серйозні виклики для економіки та ринку праці, особливо у зв'язку з відтоком працездатного населення. Однак, за умов реалізації ефективної державної політики, можна пом'якшити ці наслідки. Основні шляхи подолання проблеми включають підтримку зв'язків з українцями за кордоном, сприяння працевлаштуванню, створення безпечних умов для дітей, а також заходи для інтеграції внутрішньо переміщених осіб.

Цитування

1. Гірше за Голодомор: через вторгнення РФ Україна може втратити до 33% відсотків населення – дослідження NoBrainerData – URL: <https://prm.ua/hirshe-za-holodomor-cherez-vtorhnennia-rf-ukraina-vtratyt-do-33-vidsotkiv-naselennia-doslidzhennia-nobrainerdta/>

2. Декілька алгоритмів боротьби з демографічною проблемою – URL: <https://uifuture.org/publications/dekilka-algorytmiv-borotby-z-demografichnoyu-problemoyu/>
3. Демографічна криза набирає обертів: які є шляхи вирішення проблеми падіння народжуваності в Україні – URL: <https://np-resilience.com.ua/articles/demografichna-kryza-nabyraie-obertiv-iaki-ie-shliakhy-vyrishennia-problemy-padinnia-narodzhuvanosti-v-ukraini/>
4. Зміни демографічної ситуації в Україні – URL: <https://pb-news.info/2024/10/11/demografichna-kryza-v-ukrayini-ta-shlyahy-yiyi-vyrishennya/>